

در آستانه مهر: با مهربانان
به بهانه
ابلاغ آیین نامه اجرایی مدارس

اجلاس مدیران کل آموزش و پرورش ایران

محمودامانی - شهریور سال 1400

مدرسه فضای اجتماعی (جامعه) هدفمندی است که از طریق زنجیره‌ای از موقعیت‌ها، فرصت‌حرکت‌رشد یابنده و تعالی‌بخش را برای متربیان فراهم می‌سازد که در آن شایستگی‌های لازم برای درک و بهبود موقعیت خود و دیگران از طریق یادگیری‌های رسمی و غیررسمی کسب می‌شود

تعریف

مدرسه

صلاح‌در

سند تحول

تمرکز بر تربیت رسمی و عمومی

۱. پرورش شایستگی های پایه یادگیری

۲. رشد متوازن تمام ساحتی

۳. ماموریت های ویژه ملی

تحلیل

ماموریت

مدرسه درسند

تحول

مهارت‌های شش گانه زبانی: خواندن، شنیدن، سخن گفتن، نوشتن، دیدن، ارائه کردن

مهارت‌های تفکر: تفکر خلاق، نقاد، منطقی، سیستمی، رایانشی، حل مسئله

مهارت‌های فرایندی: مشاهده، جمع آوری اطلاعات، طبقه بندی، تحلیل و تفسیر یافته ها، ...

سایستگی‌های
پایه یادگیری

رشد متوازن

در ساحت

های شش گانه

تعلیم و

ترتیب

کسب شایستگی در:

ساحت اعتقادی، عبادی و اخلاقی

ساحت اجتماعی و سیاسی

ساحت زیستی و بدنی

ساحت زیباشناختی و هنری (فرهنگی)

ساحت اقتصادی و حرفه ای

ساحت علمی و فناورانه

مهارت آموزی: کسب مهارت تامین معاش حلال
هویت سازی: پرورش هویت ایرانی، اسلامی، انقلابی
تقویت بنیان خانواده

ماموریت‌های
ویژه ملی

مخاطب بی واسطه سند

رکن ایجاد ارتباط موثر بین «مدرسه، جامعه و حاکمیت»

دارای صلاحیت/اختیار تصمیم گیری، برنامه ریزی و اجرا

کنشگر تبدیل مدرسه به کانون تربیتی محله (مدرسه به منزله زیستگاه)

مسئول در قبال کیفیت و اثربخشی

نگاه به

مدرسه

درسده

کلمات آسن نامہ
آجراپی مداترس

ضرورت و اهمیت

- توجه به تحولات محیطی، اقتضائات، شرایط و نیازهای حال و آینده دانش آموزان و جامعه
- ایجاد بستر حقوقی و قانونی برای تحقق اهداف و مأموریت های اصلی آموزش و پرورش
- ضرورت ارتقای جایگاه مدرسه و اجرایی کردن سیاست مدرسه محوری به عنوان کانون اصلی تعلیم و تربیت رسمی عمومی مدرسه، براساس اسناد تحولی به ویژه سند تحول بنیادین
- کاهش تمرکز، تفویض اختیار حداکثری و توسعه مشارکت عملی عوامل سهیم و موثر در فرایند تعلیم و تربیت.
- عملیاتی شدن برنامه های زیرنظام ها و سیاست های آموزش و پرورش در حوزه اسناد تحولی
- جلب نظر و مشارکت ذی نفعان و عوامل سهیم و موثر در فرایند تعلیم و تربیت دانش آموزان
- توزیع متعادل ارتقای مرجعیت مدرسه به عنوان محل کسب تجربیات یادگیری و کانون تربیتی و ارائه راهکارهای عملیاتی و اجرایی برای حل مسائل اصلی آموزش و پرورش

آیین نامه اجرایی شامل ۸ فصل است و متناسب با سند تحول بنیادین بازنگری و بازتولید شده است و ۵ فصل آن به نوعی جدید تلقی می شود.

بیشتر مفاد آیین نامه اجرایی قبلی در فصل ۳ (مقررات دانش آموزی) آیین نامه لحاظ شده است و ما بقی فصول وجه افتراق با آیین نامه قبلی است که مشروح آن عبارتست از:

فصل ۱- کلیات

فصول / بخش ها
یا مولفه های اصلی

- ۱- کلیات
- ۲- راهبری و مدیریت
- ۳- مقررات دانش آموزی
- ۴- برنامه درسی و پژوهش
- ۵- بهداشت، سلامت، فضا، تجهیزات، فناوری و ایمنی
- ۶- امور مالی
- ۷- منابع انسانی
- ۸- سایر موارد

تعداد ماده ها و تبصره ها:

۱۶۰ ماده و ۱۰۸ تبصره

اهداف

- ۱- ارتقای جایگاه مدرسه به عنوان کانون اصلی تعلیم و تربیت
- ۲- تمرکززدایی و کاهش وابستگی مدارس به ادارات
- ۳- شفاف سازی و پاسخ گو کردن مدارس در قبال تصمیم ها
- ۴- افزایش انعطاف پذیری و بهبود ارتباطات درون مدرسه ای
- ۵- توسعه مشارکت جویی و مشارکت پذیری عوامل سهیم و موثر (معلمان، دانش آموزان، خانواده ها، نهادهای محلی و منطقه ای و ...) برای افزایش بهره وری (کار آیی و اثربخشی) مدرسه

هدف مدرسه:

زمینه‌سازی برای کسب شایستگی‌های پایه یادگیری و رشد متوازن در ساحت‌های تعلیم و تربیت (تحقق اهداف دوره تحصیلی) از سوی دانش‌آموزان، به گونه‌ای که بتوانند موقعیت خود (نسبت به خود، خالق، دیگران و خلقت) را به درستی درک و آن را به طور مستمر، با عمل صالح فردی و جمعی متناسب با نظام معیار اسلامی ارتقا داده و تقویت نمایند.

اداره مدرسه:

مدارس به تفکیک جنسیت (پسرانه / دخترانه) تاسیس و راه‌اندازی می‌شوند. تطابق جنسیت کارکنان مدرسه با دانش‌آموزان، الزامی است. در دوره ابتدایی مدارس پسرانه، به دلیل کمبود معلم متناسب با جنسیت دانش‌آموزان، بکارگیری معلمان زن با اولویت پایه‌های پایین‌تر بلامانع است.

فصل
1-
کلمات

اصول حاکم بر مدرسه

شایستگی
و تخصص محوری

مشارکت

تنوع بخشی به
محیط‌های یادگیری

تعادل و توازن

عدالت آموزشی تربیتی

حفظ و ارتقای
بهداشت، ایمنی و
شادابی

رعایت کرامت انسانی
و آزادی عمل

برنامه محوری

قانون مداری

شفافیت، پاسخ‌گویی و
نظارت

چرخش های تحول آفرین در مدرسه

- ۱- از نهادی آموزشی به نهادی فرهنگی- اجتماعی و مولد سرمایه انسانی
- ۲- از کنترل بیرونی و ایجاد محدودیت، به خویشتن بانی (تقوا)، ارزش مداری، عقلانی و مسئولیت پذیری
- ۳- از انحصار انگاری در تربیت، به مشارکت و مسئولیت پذیری ارکان و عوامل سهیم و موثر
- ۴- از یکسان نگری در تربیت دانش آموزان، به پذیرش تنوع و تکثر در تربیت آنها
- ۵- از نگاه تجزیه ای و تفکیکی به هویت انسان به نگاه یکپارچه نگر و تلفیقی در تمام ابعاد و ساحت های تربیت
- ۶- از دانش آموز منفعل در کلاس درس به دانش آموز فعال در محیط های تربیتی
- ۷- از روش های خشک و فردی یاددهی یادگیری به روش های متنوع، انعطاف پذیر، خلاق، فعال و گروهی
- ۸- از رقابت های فردی و تنش زای دانش آموزی به رفاقت های جمعی و تعالی بخش
- ۹- از انباشت اطلاعات و حافظه محوری در دانش آموزان، به کسب شایستگی ها در تمام ساحت های تربیت
- ۱۰- از سازگاری با شرایط محیطی، به هویت یابی و مقاومت در برابر شرایط نامساعد و تغییر آنها

ارکان مدرسه:

- ۱- مدیر مدرسه
- ۲- شورای مدرسه / هیئت‌امنا (در مدارس هیئت‌امنایی)
- ۳- شورای معلمان
- ۴- انجمن اولیا و مربیان
- ۵- شورای دانش‌آموزی

فصل دوم - راهبری و مدیریت

فصل دوم - راهبری و مدیریت

ماده ۲۹- حداقل سن ثبت نام در پایه اول دبستان ۶ سال تمام است.

- ثبت نام در پایه اول ابتدایی برای متولدین مهرماه با **تشخیص شورای مدرسه** مشروط به وجود ظرفیت (به منظور

ایجاد زمینه لازم، اجرای این بند از سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ و بعد از آن امکان پذیر خواهد بود)

- ثبت نام کودکان با حداقل ۶ سال تمام، الزاما در پایه اول دبستان صورت می گیرد و مراکز دوره پیش دبستانی

مجاز به ثبت نام از آنها نیستند. در صورت تشخیص ولی و با درخواست کتبی وی، ثبت نام از این قبیل کودکان در

دوره پیش دبستانی بلامانع است.

ماده ۴۳- آموزش و تحصیل، حق قانونی کودکان است. مدرسه موظف است نسبت به ثبت نام از کودکان و دانش

آموزان لازم التعلیم برابر مقررات اقدام کند. «هر یک از والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی دانش آموز و

اشخاصی که مسئولیت نگهداری، مراقبت و تربیت وی را بر عهده دارند، نمی توانند از ثبت نام وی امتناع کنند یا به

هر نحوی از تحصیل او جلوگیری کنند.

فصل سوم - مقررات
دانش آموزی

تشویق و آگاهی بخشی (تنبيه):

ماده ۷۵- مدیر مدرسه باید برای تقویت رفتارهای مطلوب و ترغیب دانش آموزان به انجام صحیح وظایف خویش برنامه‌هایی را تهیه و با تایید شورای مدرسه اجرا کند.

اصول حاکم بر برنامه‌های تشویق مدرسه عبارت است از:

۱- جو حاکم بر مدرسه باید حامی ایجاد احساس موفقیت درونی و دریافت تایید محیطی برای تمامی دانش آموزان باشد.

۲- از دامن زدن به جو رقابتی در مدرسه، برجسته و متمایز کردن تعدادی از دانش آموزان، ایجاد احساس موفقیت برای گروهی از دانش آموزان به قیمت ایجاد شکست در گروه دیگر (جز در مسابقات ورزشی) به ویژه در دوره ابتدایی باید اجتناب شود.

۳- بجای حاکم کردن جو مقایسه و رقابت، باید دانش آموزان بر اساس میزان دستیابی به سطوح مورد انتظار مدرسه،

تایید و تشویق شوند، به گونه‌ای که امکان تشویق تمام دانش آموزان یک کلاس یا مدرسه وجود داشته باشد.

۴- نوع تشویق باید به گونه‌ای باشد که دانش آموز، علت تشویق خود را به فعالیت و تلاش خود اسناد و ارجاع دهد و به

احساس رضایت مندی درونی ناشی از حُسن عملکرد خود دست یابد.

فصل سوم - مقررات
دانش آموزی

ماده ۷۶- روش‌های تشویق به کار گرفته شده باید به گونه‌ای باشد که زمینه‌های استمرار و تقویت رفتارهای مطلوب را در دانش‌آموزان فراهم نماید.

۱- بیان جملات تأیید کننده توسط مربیان در موقعیت‌های مناسب برای تقویت رفتار

۲- تشویق شفاهی در کلاس درس در حضور تمام دانش‌آموزان

۳- تشویق شفاهی در مراسم آغازین در حضور تمام دانش‌آموزان

۴- تشویق کتبی و شفاهی در کلاس و اعلام آن به ولی دانش‌آموز

۵- اعطای مسئولیت

۶- اعطای نشان مدرسه

فصل سوم - مقررات
دانش‌آموزی

– ثبت نام و ادامه تحصیل (برای هر دانش آموز پرونده تحصیلی (ترجیحاً الکترونیکی) تشکیل می شود)

– تعیین پایه

– انتقال دانش آموزان

– تسهیلات برای دانش آموزانی که ضعف بینایی یا شنوایی دارند و دانش آموزان چپ دست

– مقررات انضباطی و وظایف دانش آموزان

– تشویق و آگاهی بخشی (تنبيه)

– لباس و پوشش

فصل سوم - مقررات
دانش آموزی

– تعطیلی مدارس

– شورای مدرسه باید برنامه ریزی و تدابیر لازم برای مواجهه با تعطیلی اضطراری مدرسه و به کارگیری روش‌های جایگزین از قبیل (آموزش‌های الکترونیکی، در سنامه‌های آموزشی و...) یا تشکیل کلاس‌های حضوری برای جبران آموزش دانش‌آموزان را داشته باشد.

– منابع و مواد آموزشی

ماده ۹۴– بهره برداری از منابع و مواد آموزشی تربیتی استاندارد مورد تایید سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی در تمام دوره‌های تحصیلی مجاز خواهد بود.

خرید، عرضه و تبلیغ هر گونه کتب و منابع درسی و غیردرسی در مدارس بدون اجبار به دانش‌آموزان و ایجاد فضای تجاری خارج از شئون مدرسه، صرفاً از منابع استاندارد مورد تایید سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، مجاز است.

– ارزشیابی پیشرفت تحصیلی

– پژوهش

ماده ۱۰۰– مدیر موظف است با مشارکت کارکنان مدرسه، مسائل و نیازهای پژوهشی مدرسه را شناسایی و تعیین کند.

ماده ۱۰۱– همه عوامل مدرسه، به ویژه معلمان، برای غنی سازی و تنوع بخشی، به محیط یادگیری و تقویت روحیه پژوهشی دانش‌آموزان را فراهم آورند.

فصل چهارم - برنامه درسی و پژوهش

فصل پنجم - بهداشت،
سلامت، فضا، تجهیزات و
فناوری و ایمنی

– بهداشت و سلامت

– فضا و ایمنی

– تجهیزات و ایمنی

– فناوری

ماده ۱۲۰ – استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، ابزارهای تکنولوژی اطلاعات و فضای مجازی براساس قوانین و

مقررات جاری کشور و بخشنامه های وزارت آموزش و پرورش مجاز می باشد.

– کلیه وجوه مربوط به منابع مالی و درآمدهای مدرسه می‌بایست به حساب بانکی مدرسه واریز و با رعایت قوانین و مقررات تحت نظر شورای مالی مدرسه هزینه گردد.

– تمامی مدارس تحت هر عنوان مجاز به داشتن **فقط یک حساب بانکی** می‌باشند

– تمامی دارایی‌ها، اموال و تجهیزات خریداری شده و اهدا شده به مدارس دولتی **جزو اموال دولتی** محسوب می‌شود و باید مطابق ضوابط و مقررات مربوط به اموال دولتی، در سامانه اموال وزارت آموزش و پرورش ثبت شود.

– دریافت هرگونه وجه برای فعالیت‌های داوطلبانه فوق‌برنامه باید متناسب با هزینه‌ها (میزان و نوع خدمات قابل ارائه) و توان پرداخت خانواده‌ها باشد.

– در مدارس دولتی، اخذ هرگونه وجه اجباری به استثنای وجوه مربوط به بیمه دانش‌آموزی و هزینه کتب درسی و لباس کار در هنرستان‌ها، خارج از ضوابط این آیین‌نامه، توسط مدیران مدارس **ممنوع** است.

فصل ششم - امور مالی

–انتخاب، انتصاب و به کارگماری

– آموزش و توانمندسازی

ماده ۱۴۲ – مدیر موظف است زمینه توانمندسازی کارکنان مدرسه را متناسب با نیاز آنان با هماهنگی و تایید شورای مدرسه با تدارک و برگزاری دوره های آموزشی در مدرسه یا خارج از آن فراهم آورد.

ماده ۱۴۳ – حداکثر ۲ ساعت از ساعات موظف هفتگی معلمان به مطالعه، پژوهش، بازآموزی، به روز آوری دانش تخصصی و مهارت های حرفه ای ، تبادل اطلاعات و تجارب با دیگران، تعامل با دانش آموزان و اولیای آنان و انجام سایر فعالیت های مرتبط با تعلیم و تربیت در مدرسه اختصاص دارد.

– امنیت شغلی حرفه ای

–مرخصی و زمان حضور

–آراستگی، پوشش و لباس

فصل، مضمون - منابع
انسانی

ماده ۱۵۲- منشور اخلاقی مدرسه باید با مشارکت تمام عوامل سهیم و موثر مدرسه تهیه و پس از تصویب در شورای مدرسه، در محل مناسب در معرض دید ذی‌نفعان نصب و با اجرای برنامه‌های لازم نسبت به نهادینه‌سازی آن اقدام شود.

ماده ۱۵۵- در ایام انتخابات رسمی ضمن اینکه تشویق و ترغیب دانش‌آموزان جهت حضور در انتخابات ضروری است، محیط مدرسه باید از هرگونه گرایش به گروه‌ها یا افراد خاص مبرا باشد و هرگونه استفاده از محیط و امکانات مدرسه برای تبلیغ نامزدهای انتخاباتی و برگزاری سخنرانی له یا علیه نامزدها، موجب پیگرد قانونی است.

فصل هشتم - سایر موارد

انتظارات

موارد مورد انتظار:

- همراهی استان ها و مناطق با مدارس در اجرای آیین نامه و برداشتن موانع اجرا
- پشتیبانی، حمایت و صیانت از جایگاه مدرسه به عنوان کانون اصلی تربیت
- شناسایی و لغو بخشنامه های مغایر با آیین نامه اجرایی مدارس
- تشکیل جلسات توجیهی و توانمندسازی و آموزش مدیران و معلمان
- نظارت و هدایت مدارس و تشویق آنها به استفاده از این ظرفیت جدید
- زمینه سازی با جامعه محلی برای مشارکت در مدرسه

اقدامات شورای عالی در طول اجرای آزمایشی آیین نامه اجرایی مدارس

- آموزش و توجیه عوامل اجرایی
- چاپ و انتشار آیین نامه اجرایی مدارس
- نظارت، راهنمایی و هدایت مدارس در اجرای مطلوب آیین نامه
- هماهنگی با حوزه ستادی برای بستر آفرینی اجرای آیین نامه
- دریافت تدریجی بازخوردهای اجرایی برای اصلاح مجدد پس از دوره آزمایشی

مخاطبین
آمن نامه
آبخرایی
مدارس

مدت زمان اجرا:

این آیین نامه

از سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰،

برای مدت سه سال به صورت آزمایشی

اجرا خواهد شد.

شورای عالی آموزش و پرورش

از حسن توجه شما سپاسگزارم

